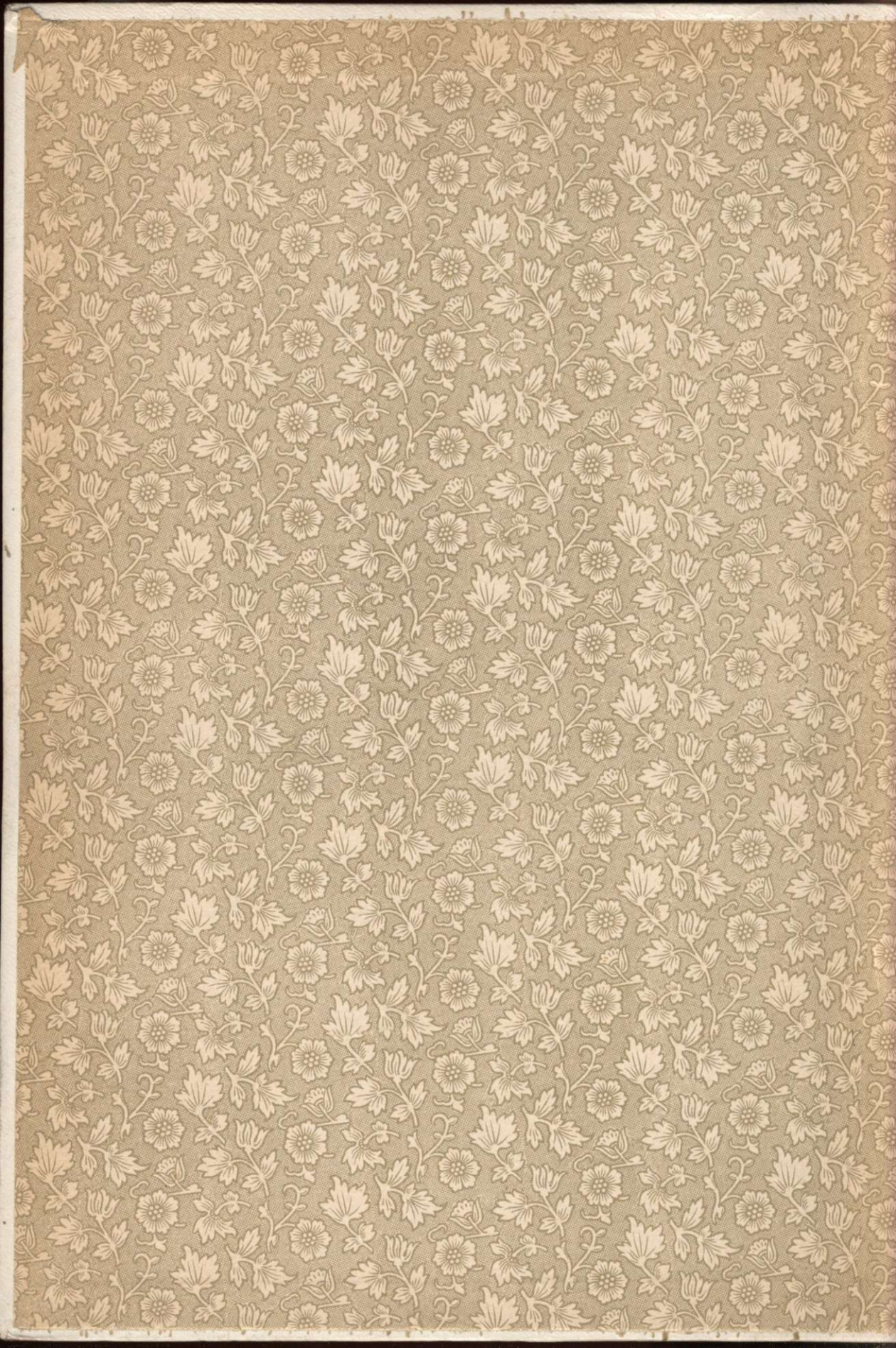

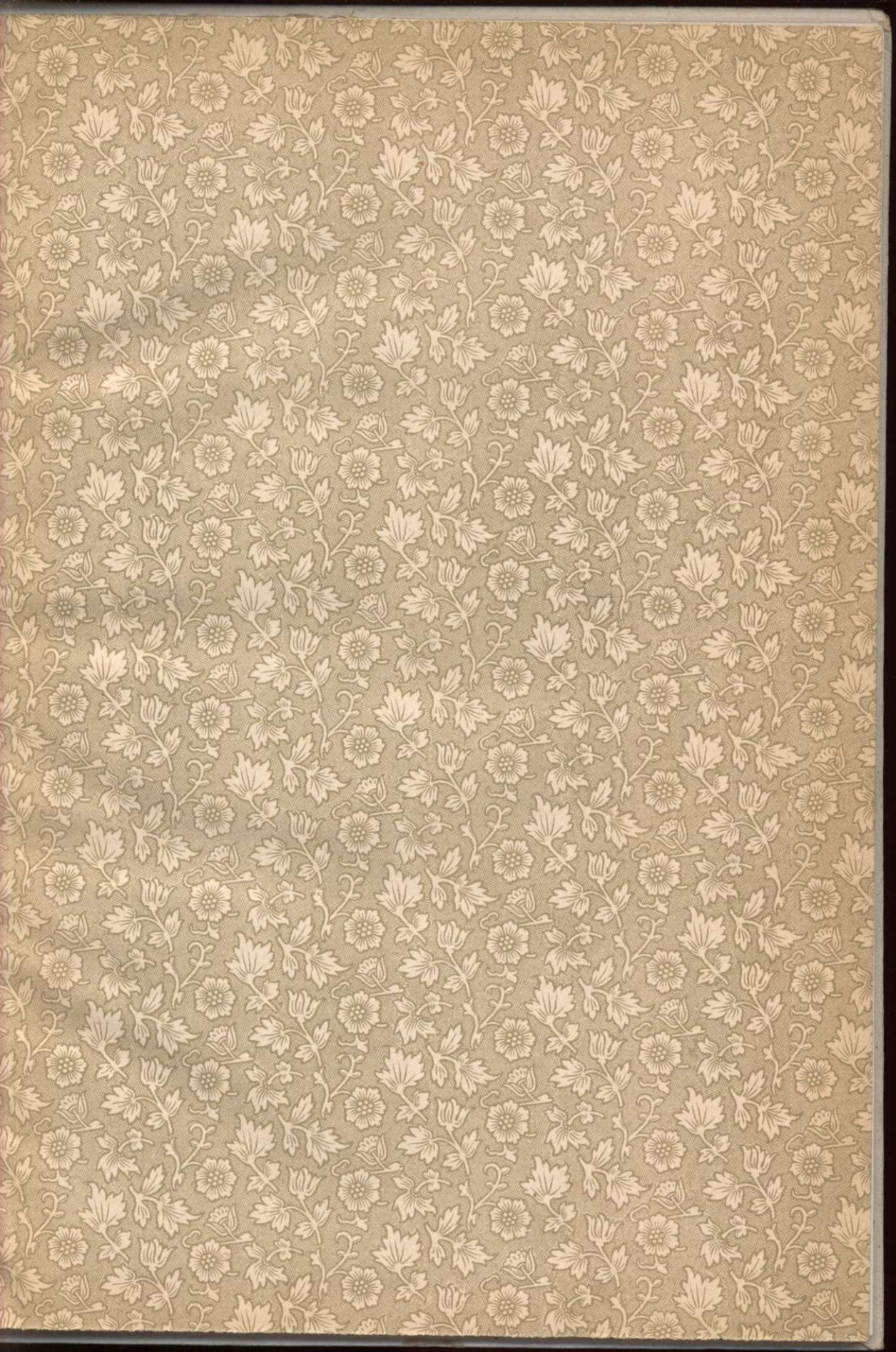
Ferenc Ferdinand főherceg

az

Osztrák-Magyar Monarchia Trónörököse.

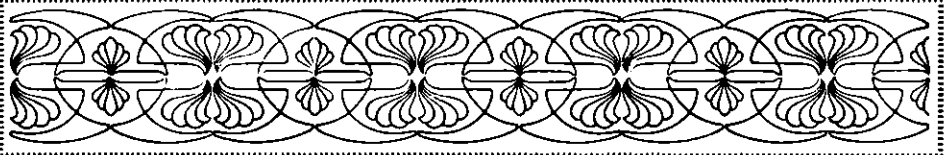
89. e

Ő császári és királyi fensége Ferenc Ferdinand főherceg trónörökös.

754
F. J. V.

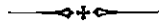
P. 102.

Ferenc Ferdinand főherceg

az

Osztrák-Magyar Monarchia Trónörököse.

Hiteles kútfők alapján

kiadta

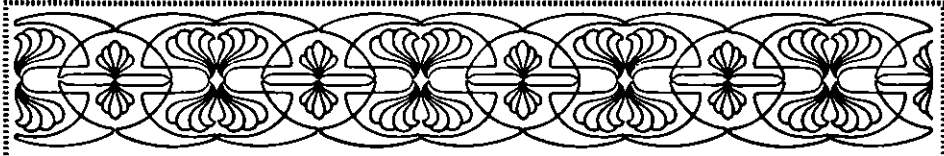
Heller Hermann, csász. tanácsos.

Fordította

Dr. **Fehér Dezső**.

Budapest 1911.

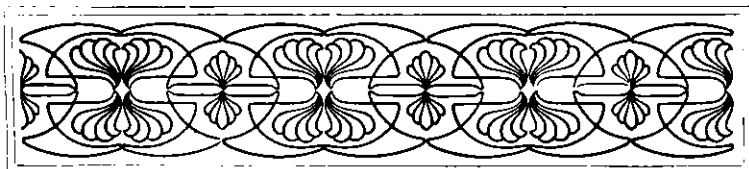

23

Az Osztrák-Magyar-Monarchia
népeinek

ajánlva.

Ferenc Ferdinand főherceg, Ausztia-Magyarország trónörököse.

Csaknem példanélküli eset, hogy egy valóban nagy hivatásra kiszemelt személyiség aránylag oly keveset szerepeljen a nyilvánosság előtt, mint Ferenc Ferdinand főherceg, az osztrák-magyar birodalom kiváló képességű és uralkodói erényekben gazdag jövőendő fejedelme.

Egészen váratlanul, mint annak idején Ő felsége I. Ferenc József királylyal is történt, fogja dicső nagybátyjának koronáját hordozni és bizonyára az osztrák-magyar monarchia üdvére s dicsőségére. Az ő bölcsője mellett sem daloltak oly nagy hatalomról, melynek a sors végzése folytán részese lesz. Rendkívül gondos nevelése ugyan a legkiválóbb volt, de mégsem előkészítés a jogar és korona viselésére.

A Habsburg monarchia népeinek reménye.

A Habsburgok közös jellemvonását, a hit-hűséget és vallásosságot, benne is ébren tartotta nevelése és megvetette alapját széleskörű tudásának.

Ferenc Ferdinand, Rudolf trónörökös váratlan s lesújtó halála folytán vált Ausztria-Magyarország trónjának várományosává.

A trónörökösödési rend értelmében Ő felsége I. Ferenc József 26 éves unokaöccse lépett az elhunyt trónörökös jogaiba és kötelezettségébe. Ferenc Ferdinand rendkívül gondos s jeles nevelésben részesült. Kitűnő tanítói voltak: Gróf Degenfeld, Dr. Marschall Gottfried, akkori udvari káplán, Dr. Klopp, Dr. Meszery, Dr. Beck von Buckheim, Hueber G., Czibulka H., Resnizek Károly, Busen-Greusau Ferdinand, Rieth Rudolf és Kupser Viktor. Károly Lajos főherceg, aki a tudományok és művészeteknek maga is oly lelkes pártolója volt, korán felkeltette nagy tehetséggel megáldott fiában is a lelkesedést és gondoskodott gyermekének kiváló testi és szellemi kiképeztetéséről. A főhercegi család leginkább bécsi palotájában töltötte idejét, nyáron Wartholzban (Reichenau), vagy Artstettenben, ugyancsak Alsó-Ausztriában tartózkodott.

Nevelői
és
tanítói.

Ő csász. és kir. fensége néhai Károly Lajos főherceg és néhai Mária Annunziata főhercegasszony.

Ferenc Ferdinand főherceg 1863 december 18-án született Grazban és Károly Lajos főhercegnek második házasságából származik, melyet Mária Annunziata főhercegnővel, II. Ferdinand, Szízia királyának leányával, kötött, aki azonban már 1871 május 4-én elhunyt. 1873-ban Károly Lajos főherceg eljegyezte Mária Terézia főhercegnőt, branzai Don Miguel leányát, aki az anyai részről árván maradt gyermekek gyengéd és gondos anyjává lett. Ferenc Ferdinand főhercegre esett nagybátyjának Modena-estei V. Ferdinandnak gazdag öröksége, aki 1875-ben mint családjának utolsó férfi sarja hunyt el.

Ferenc Ferdinand trónörökös kezdetben teljesen visszavonult a nyilvánosságtól. Komoly buzgalommal fogott hozzá tanulmányai kiegészítéséhez és kutatási vágyának engedve, világkörüli utazásra határozta el magát, melyet 1892 december 13-án kezdett meg és 1893 október 18-án tért arról vissza. E világkörüli utat a „Kaiserin Elisabeth“ nevű hajón tette meg a trónörökös, mely lovag Becker Alajos cs. és kir. sorhajókapitány parancsnoksága alatt állott. Ferenc Ferdinand főherceg ezen utazásán szerzett benyomásait egy irodalmilag

A trónörökös mint nagybátyjának Modena-estei V. Ferdinandnak örököse.

igen értékes útirajzban írta le, e munkájának címe: „Napló földkörüli utamról.“ (Bécs, Hölder Alfred 1895.)

A kíséret.

Kiséretében volt Gróf W u r m b r a n d - Stuppach főkamárás, tótprónai és blatniczai Prónay Gyula kamárás, Clam-Martinitz Henrik cs. és kir. kamárás, Dr. Lorenz Liburnau Lajos, a természettudományi múzeum öre, Hodek Ede állatkikészítő és Janeczek Ferenc házi vadász. Az útirány Triestből indult ki és Port-Said, Bombay, Singapore, Java, Új-Guinea, Ausztrália, Sidney, egész a kék-hegyekig, Salamon és Loyality szigeteken keresztül Japánba vezetett, ahol a fenséges utazó elhagyta a „Kaiserin Elisabeth“-et és a Csendes oceánon át Vancouverbe utazott, majd onnan Newyork és Havre-on át Bécsbe érkezett. Tíz hónapot vett igénybe a világgörüli utazás és visszatérése alkalmával a legszívélyesebb fogadtatásban részesült a trónörökös. Tapasztalatokban és tudásban gyarapodva tért vissza eseménydús tanulmányútjáról, mely lehetővé tette részére nemcsak a világ megtekintését, de egyszersmind megismerését is.

Az útirajz kitünő megfigyelőképességről tanuskodik, melyet nem kerül el semmi, ami

Ő fensége Hohenberg Zsófia hercegasszony.

szép és tudományos értékű, de egyszersmind igazságos bírálatot mond ott is, ahol az összehasonlítás esetleg Ausztria-Magyarország hátrányára üt ki. Az egész munkán átérzik a nemes törekvés, hogy a látottaknak igaz képét nyújtsa. Igazságos és elfogulatlan bírálatot mondva mindenről, ami megfigyelésre érdemes, sok újat és érdekeset foglal magában a nagy gonddal megírt munka. A természet iránt való szeretet és nemes tudvány lengik át a leírást és a nagy fáradsággal, hidegvérűséggel s óriási testi munkával gyűjtött tapasztalatok feltárása lekötik az olvasó figyelmét.

Aminő gondos észszerűséggel volt e tanulmányút előkészítve, ép oly értékés s jelentékeny volt annak eredménye. A vadászkirándulások rendezésénél irányadó szempont a célszerűség volt és a magas utazók főtörekvése minden téren a tudományos alapon való kutatásra irányult. Az utazás munkája nagy komolyság és buzgalommal folyt le és a csaknem egy évig tartó út leírása nem tárja ugyan az olvasó elé, de sejteni engedi ama nagy fáradsalmakat és nehézségeket, melyeknek leküzdése kiváló akaraterőről s rettenthetetlenségről tanúskodik.

Az
útirajz.

A folyékonyan megírt útirajz sehol sem beszél tétlenül töltött időről, pihenés s nyugalomról vagy szórakozásról, ellenben képet nyújt szerzőjének komoly buzgalmáról s nemes felfogásáról. Minden nehézség s akadály rövid idő alatt legyőzött, de felemelő és sokszor megható módon nyer kifejezést a szép leírásban az elhagyott hon és otthon maradt, szeretett hozzátartozók utáni vágyakozás.

Alig ismerünk még egy olyan fáradhatlan gyűjtőt, aki nagy áldozatkészséggel oly hatalmas művészeti és tudományos értékű gyűjteményt halmozott volna fel, mint Ausztria-Magyarország trónörököse, a művészetek valamint az archeologia és ornithologia kiváló ismerője.

De ezenkívül Ferenc Ferdinand főherceg világkörüli utazása gazdag nemzetgazdasági ismeretek és tapasztalatok értékes forrása is volt. A legnagyobb alaposággal tanulmányozta az országokat s embereket valamint azok kereskedelmét s iparát. Valóban értékes tanulmányról ad számot az útinapló.

Ferenc Ferdinand főherceg tapasztalatait még további utazásokkal egészítette ki. Egész Európát bejárta és törekvése nemcsak

Későbbi
utazások.

Ő csász. és kir. ténstége Ferenc Ferdinand főherceg legszűkebb családi körében.

a szemlélődésre irányult, hanem főleg tudásának s tapasztalatainak gyarapítására valamint arra, hogy baráti viszonyt kössön azokkal, akik az ő reményteljes jövőjére s egy nagyhatalom jövőendő uralkodójára nézve jelentőséggel lehetnek. Ismeri a palota s kunyhó lakóit egyaránt, éles és igazságos ítélete van mindenről s azt soha nem is titkolja el senki előtt. Érző gondossága és szeretete folytan joggal táplálhatunk nagy reményeket iránta.

Ferenc Ferdinand főherceg mindezek mellett a legkitünőbb katona is és teljes lélekkel csűng magas hivatásán. Mint vezér és katona a legnagyobb elismerést érdemli s élvezi. Nyugodt megfontolású, rettenthetlen, önálló és erélyes. Nem törődik a tömegek tapsaival vagy ellentétes véleményével. Biztos öntudata s világos, áttekintő felfogása képesíti őt arra, hogy mindenről megfontolt ítéletet alkosson. A katonai kötelességtudás mintaképe és éles szemei mindent észrevesznek, ami a dicsőséges hadsereg jelentőségének emelésére és további kiképzésére alkalmas. A katonai egyszerűség és kitartás mintaképe és lelkesedik e hivatásáért mint mindenért, ami az osztrák-magyar birodalom hatalmának növelésére szolgálhat

A katonai egyszerűség, kitartás s kötelességtudás mintaképe.

Előhala-
dás.

Ő felsége
helyettese
a legfelső
parancs-
nok
ságban.

A trón-
örökös
katonai
irodája.

1876-ban neveztetett ki hadnagynak a 32. számú gyalogezrednél, majd pedig kedvenc fegyverneméhez, a lovassághoz került, onnan 1882-ben a négyes-dragonosokhoz, 1884-ben kapitány, 1889-ben őrnagy lett, 1890-ben a 102-es gyalogezred alezredesévé lépett elő, majd átvette a 9-es huszárezred parancsnokságát, 1894-ben a 38-ik gyalog-dandár parancsnoka, 1896-ban altábornagy lett, 1898-ban nevezte ki Ő felsége helyettesévé a legfelső parancsnokságban, 1899-ben a lovasság tábornokává lett. 1899 óta a bajor 2-es számú nehéz lovas ezred is az ő nevét viseli. Katonai hivatásáért rajong. Gondosan szervezett katonai irodája van, melynek tagjai kiváló katonai egyéniségek, akik mindannyian hű és alapos munkatársai a trónörökösnek, ki egyébként állandó összeköttetést tart fenn úgy a közös hadügy-minisztériummal, mint a legmagasabb katonai hatóságokkal. Szava és véleménye mindannyiszor Ő felsége legteljesebb elismerésével találkozik, aki a királygyakorlatok vezetését is reá ruházta. Különös említést érdemel azon emlékirata, amelyet a morvaországi nagy gyakorlatokról írt. Rámutatott az összes hiányokra, tekintet nélkül amaz általános elismerésre, mellyel a gyakorlat iránt általában adóztak.

Amily tárgyilagos volt a lovasság alkalmazásának megbírálásában ép oly találóan ítélte meg az egyes részlet mozdulatokat és a bírák tevékenységét.

Politikai meggyőződését lehetőleg nem tárta a nagy nyilvánosság elé; teljesen egyetért e tekintetben királyi nagybátyjával, akinek szemei előtt mindig népeinek boldogsága lebeg.

A német császárhoz és trónörökshöz való viszonya az elképzelhető legszívélyesebb, aminek ékes bizonyítéka a sok kölcsönös látogatás, együttes vadászatok, a német császárgyakorlatokra szóló meghívás és a kitüntető fogadtatások s tisztelgések; biztos zálogai ezek amellet a világbékének is. Ugyancsak fényes fogadtatásban részesült trónörökösünk a pétervári s a román udvarnál valamint sok más helyen. Szeretetre méltó modorával, tudásával s nyílt fellépésével csakhamar megnyeri minden ember rokonszenvét.

Ami a belső politikát illeti, e tekintetben teljesen királyi nagybátyjának álláspontját követi, aki mint valóban alkotmányos fejedelem uralkodik és szilárd fentartója a dualisztikus alkotmányformának, minden nemzetiségi törekvéssel szemben.

Ferenc
Ferdinand
és a német
császár.

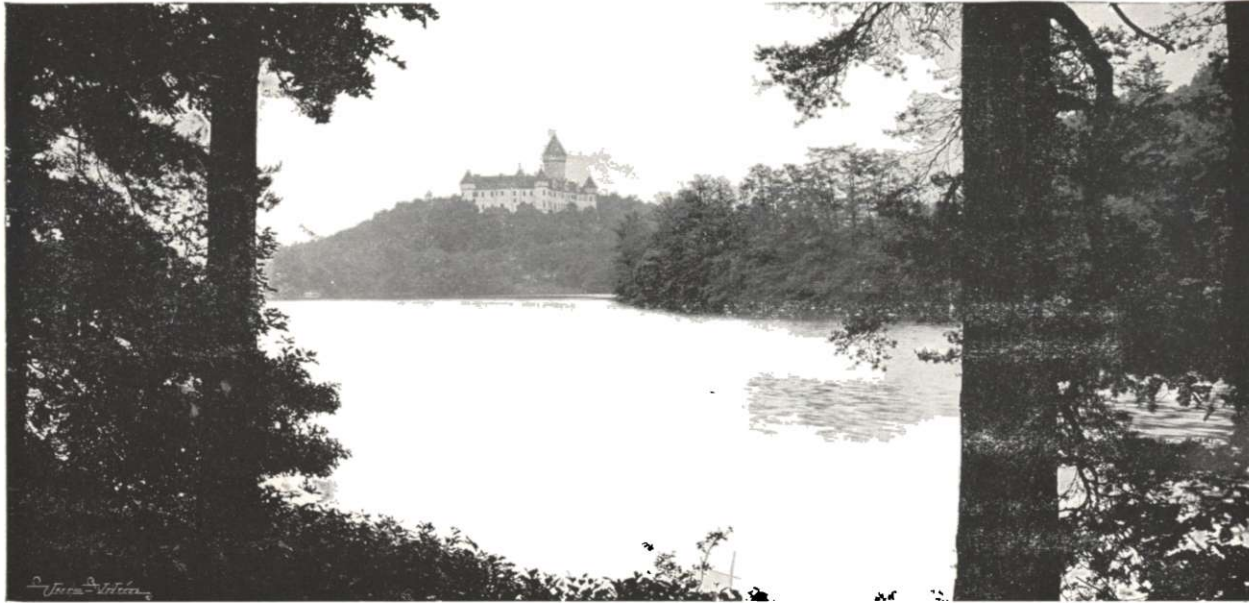
Alkot-
mányos
felfogás.

A trónörökös világnézete.

A magyar nemzet, irodalom és művészet igaz barátja.

Az egyház ellenségei érthetőleg kifogásolják a trónörökösnek igaz katolikus érzelmét. A Katolikus iskolaegyesület protektorátusának 1891-ben történt átvételével benső hivatásnak tett eleget Ferenc Ferdinand főherceg. A Katolikus iskolagytesület Ausztriában nem egy a többi vallásokat támadó szervezet, hanem csak azok ellen küzd, akik minden vallásnak ellenségei és a világot az istentagadóknak kívánják meghódítani.

Felvilágosodott éleslátása megmutatta neki az utat jövendő uralkodói terveire nézve. Azok, kik közelében élnek, jól tudják, hogy a trónörökös és családja meleg érdeklődéssel viseltetik Magyarország és a magyar viszonyok iránt. Dr. Lányi püspök volt a főherceg és családjának magyar tanítója. Élénken érdeklődik a magyar irodalom és művészet fejlődése iránt. Sokszoros bizonyítékát adta annak, hogy mennyire szíven viseli Magyarország sorsát és mindenki előtt tudvalevő, mennyire át van hatva a nemes törekvéstől, mely a birodalom minden egyes országának üdvét, Ausztria-Magyarország dicsőséges jövőjét tűzte ki célul. Politikai törekvéseivel mindezideig nem lépett nyilvánosság elé és legszívesebben csöndes visszavonultságban végzi szorgalmas munkáját.

Konopischt várának látképe Csehországban.

Az irodalom iránti előszeretete minden szépet észrevesz. Gyors és éles ítélete van és a legjobb műveket választja olvasmányul. Miként annak idején I. Miksa császár, az utolsó lovag, Bécs-újhelyi magányában csöndes szemlélődő életet folytatott és örömét csak kies hegyvidékben s vidám vadászatokban lelte, ugyanily visszavonultságban tölti ő is idejét, de emellett akkor is helyén van, amidőn tanács, tett és határozottság, bátorság s bölcsesség szükséges. Különösen kedveli Tirolt az ő hegysegeinek fenséges pompájával, mely ifjukorának legkedvesebb emlékeit rejti magában. A szép és művészi iránt való rajongását dicső apjától örökölte.

Ferenc Ferdinand főherceg ment minden konvencionális rang-tekintetektől és idealizmusának legjobb bizonyítéka épen ifjukori szerelmének története. 1900 július 1-én oltárhoz vezette Chotkovai gróf Chotek Bohuslav és neje Wichnitszi és Tettaui gróf Kinsky Wilhelmina csodaszép leányát Zsófiát, aki előbb Hohenberg hercegnővé, majd 1909 október 4-én fenséggé emeltetett. A Chotek grófok a legrégibb cseh nemesi családok közé tartoznak és 1723-ban birodalmi-grófi méltóságot nyertek.

A természetbarát.

Hohenberg hercegnő, született Chotek grófnő.

Trónörökösünk neje előbb „Fürstin“, majd 1909-ben hercegnői címet nyert Ő felségétől fenséges jelzővel és a főhercegek után következő ranggal.

E házasságból származott: Zsófia hercegnő, ki 1901 július 14-én Konopischt-ben, Miksa herceg, ki 1902 szeptember 29-én Bécsben és Ernő herceg, ki 1904 május 27-én Konopischt-ben született.

Ferenc Ferdinand főherceg trónörökös neje teljes mértékben részese feukölt férjének a tudomány és művészet iránti lelkesedésének, úgyszintén nemes emberszeretete s magas képzettségének.

Hohenberg hercegnő a közös utazásoknál és fogadtatásoknál a legnagyobb kitüntetésekben részesül. Úgy a német császári házban mint a többi udvaroknál, melyekkel eddig érintkezett, mindig kitüntető szívéllyességgel és szeretetreméltó gyöngédséggel találkozott.

A trónörökös családi élete a legtisztább boldogság képét nyújtja. Bécsben a Belvedere-kastélyt választotta tartózkodási helyéül a trónörökös, amelyet egykor a törökverő hős, Savoyai Jenő herceg építtetett nyári tartózkodás céljára.

A trónörökös nejének jellemképe.

Házassélet.

Konopischt várkapolnája.

Erlach Fischer volt e hatalmas kastély tervezője, melynek lábánál Bécs elragadó látképe tárul szemünk elé. Nyáron át Konopischt kastélyban, a csehországi Beneschau mellett tartózkodik a főhercegi család, mely kastélyt a trónörökös művészi érzéke valódi paradicsommá varázsolt. A pompás kastély 1887-ig Lobkowitz hercege volt. A régi kastély korai renaissance-stilben épült és egy nagyterjedelmű völgyből emelkedett ki, mely egy őserdő mellett terült el és ahol korábban medvére és vaddisznóra vadásztak. A környéken dísztelen gazdasági épületek, továbbá egy sörfőzde és más gyárak emelkedtek, amelyek ma mind eltűntek a láthatárról. A vadászterület megszüntetése a trónörökös állatkedvelő nevének kívánságára történt. A hatalmas ősfák védelmet nyertek a vihar ellen és ahol szükségesnek mutatkozott új fákat ültettek és sziklákat helyeztek el. A várhoz tartozó télikertet berendezték Szent-György múzeumnak, ahol a védszentnek különböző ábrázolásai, kezdve a kis éremtől egész az óriási lovasszoborig, láthatók.

A várkert gyönyörű látványt nyújt! A remek ezüsthenyőkkel való beültetés után nyerte a Kék-erdő nevet. A cseresznyefákkal borított

A Belvedere.

Átalakítások és új építkezések.

A várkert.

A trón-
örökös
minttudós
és gyűjtő.

erdőrészlet tavaszi virágpompájában elragadó képet nyújt. Egy magasabb dombon épült a vadászkastély, ahonnan a távoli erdős-dombos vidékre nagyszerű kilátás nyílik. Az osztrák fatenyésztő egyesület, gróf Silva-Tarouca ő exzellenziájának elnöklete és a német fatenyésztő egyesület tagjai gróf Schwerin elnök vezetése alatt 1909 év tavaszán megmászták a 200 méter magas várhegyet, melynek tetejére a művészi tudással megalkotott Konopischt vára épült. A kastély óriási mennyiségű kincset rejt magában, amit Ő fensége a trónörökös fáradhatlan buzgalommal és szakértelemmel gyűjtött össze.

Nagymennyiségű régi ékszer, érmék, művészi értékkel bíró ónszerszám, fegyver és más egyéb van itt felhalmozva, miket maga a fenséges háziúr válogatott össze és rendezett el a saját ízlése szerint. Korunk legnagyobb fatenyésztői kiváló szakértőnek mondják a főherceget és a 400 holdnyi nagyságú park, az ő óriási rózsza és más ültetvényeivel, változatos fa-részleteivel a legkiválóbb szakértelemről tesznek tanúságot a látogató előtt.

Konopischt várában a Mediciek pompája kelt új életre! De emellett nagy gondot fordított

Ő csász. és kir. fensége Ferenc Ferdinand trónörökös dolgozószobája Konopischt várában.

a trónörökös a Bécstől lefelé, Orth mellett fekvő Eckartsau helyreállítására is. Ezen vadászkastélyban fogadta és vendégelte meg a trónörökös 1907-ben a német császárt. Ma valóban egy drágakőnek mondható e pompás kastély. Rudolf trónörökös maga is megemlékezett róla „Ausztria-Magyarország írásban és képen“ című nagy művében. Eckartsau a 18-ik század végén Albrecht szász-tescheni herceg tulajdona volt, aki nejével Mária Krisztinával a nyarat szokta volt itt tölteni. Sokáig megfedkeztek róla, gabonarakárnak használták és csak a 19-ik században ismerték meg újra, amidőn a gyönyörű freskokkal díszített mennyezetet a beomlás veszélye fenyegette; a festmények Gran Dániel bécsi művésztől származnak. Ferenc Ferdinand oltalmába vette a régi Bécs művészetének eme maradványait és megmentette a mennyezetet s festményeit.

A vadászkastélyok építésénél mindig arra törekszik a trónörökös, hogy azok az illető vidék látképével díszes harmoniában legyenek, amint ezt Artstetten pompás tornyainál és a Lölling mellett épült vadász kastélynál látjuk. Ugyanily összhangban vannak megalkotva a kisebb vadász épületek is.

Történeti
adatok.Részletek
a vár
multjából.Vadász-
kastélyok
és épüle-
tek.

A Heiligenblut-i templom.

Elévülhetetlen érdemeket szerzett Ferenc Ferdinand azáltal is, hogy újjáépíttette a Heiligenblut melletti remek gót stílusban épített, háromhajós templomot, amely egyszersmind a legszebb látképet tárja elénk.

Blühnbach vára.

Az építési módok közül különösen a korai renaissance és a késői gót stílus kedveli, aminek élénk bizonyítékát adta a régi salzburgi örökség Blühnbach várának rekonstruálásával. Tartózkodási helyül előszeretettel választ várakat, mely hajlandósága már akkor kifejlődött, mikor fenséges atya mint Tirol helytartója az Ambras várában tartotta székhelyét.

Toster várromjai.

E kastélyból gyönyörű kilátása nyílt a várakban gazdag ország építményeire. Vorarlbergben megszerezte Toster várának romjait, mely Feldkirch mellett fekszik és 1798-ban a franciáknak az osztrák és vorarlbergi csapatok küzdelmében a franciák túlerejének áldozatul esett. Az erődítmények és templomok újjáépítésénél, mint a művészi és történeti emlékek fentartására alakult központi bizottság protektora, arra törekszik, hogy azok lehetőleg régi formájukban állíttassanak vissza és gondosan vigyáz arra, hogy az értékkel bíró régiségek szét ne hurcoltassanak. Minden útjában igyek-

Boudoir.

szik közbelépni ott, ahol azt veszi észre, hogy a város képcének összhangját oda nem illő építkezések veszélyeztetik. Ő felsége a király is reábizta a főhercegre, mint a régi és új építészet kiváló ismerőjére az új Hofburg építésének vezetését, ami Hasenauer építész elhalálása óta részben sikertelenül folytattott. Hosszú szünet után ma már a végbe-
fejezéshez van közel a monumentális épület.

A várban óriási ünneplő és fogadótermek vannak és ugyancsak itt helyezik el a trónörökös nagyértékű gyűjteményeit is. A modenai palotában Costenoble szobrász rendezte e gyűjteményeket a trónörökös utasításai szerint, míg a Hofburgban Schimkowitz szobrász, a Schwind emlék alkotója, végzi e munkát.

Tudományos kérdésekben a tiszta igazságot kutatja, minden pártállástól menten ítéli meg az új és legújabb munkákat. Véleményét a saját egyéni felfogása alapján alkotja meg és az életet igyekszik magából az életből megismerni. A magas képzettségű főherceget olyan kiváló tudással és tehetséggel áldotta meg a sors, hogy a tudományok s művészetek művelői, a jog és igazság kutatói valamint Ausztria-

Az új Hofburg.

Modenai palota.

Az igazság kutatása egyéni felfogás alapján.

Magyarország dicsőséges hadserege egyaránt bizalommal tekinthetnek jövője elé és biztos reménységgel várhatják tőle az osztrák-magyar birodalom összes népei jövő boldogságukat. —

Konopischt vártornya.

Tartalom - jegyzék.

	Oldal:
Ferenc Ferdinand főherceg, Ausztria - Magyarország trón-örököse	—
A trónörökös gyermek és tanulóévei	2
Ferenc Ferdinand főherceg szülei	3
Világkörüli útja	4
Utazásának eredményei	5
A trónörökös gyűjteményei	6
A trónörökös mint katona	7
A gyakorlótéren	8
A külső és belső politikához való viszonya	9
Viszonya az egyházhoz	10
A trónörökös és Magyarország	10
A trónörökös mint természetbarát	11
A trónörökös házassága és családja	12
Konopischt kastély	13
Konopischt természeti és művészeti kincsei	14
Eckartsau újjáépítése	15
A trónörökös mint építő	16
Az új Hofburg építése	17
Bepillantás a jövőbe	18

A képek jegyzéke.

Ő császári és királyi fensége Ferenc Ferdinand főherceg trónörökös.

Ő csász. és kir. fensége néhai Károly Lajos főherceg és néhai Mária Annunziata főhercegasszony.

Ő fensége Hohenberg Zsófia hercegasszony.

Ő csász. és kir. fensége Ferenc Ferdinand főherceg legszűkebb családi körében.

Konopischt várának látképe Csehországban.

Konopischt várkaplnája.

Ő csász. és kir. fensége Ferenc Ferdinand trónörökös dolgozószobája Konopischt várában.

Boudoir.

Konopischt vártornya.

1888

Winiker Károly.

1888

